

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/5/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6722204836
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2023:6722204836.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Deákovovej a sudcov JUDr. Danice Kočíčkovej a JUDr. Jozefa Zlochu ako členov senátu, v právnej veci starostlivosti o maloletú W. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Zvolen, dieťa matky I. N. I. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo F., T.D. XX, 960 01, zastúpenej Advokátska kancelária AK ZAHRADNIK & spol., s.r.o., so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 12, 811 04, a otca I. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom vo F., I. XXX/X, 960 01, v konaní o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen, č.k. 8P/161/2022-50 zo dňa 28.11.2022, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie m e n í tak, že:

I. Maloletú dočasne zveruje do osobnej starostlivosti matky.

II. Otec je povinný dočasne prispievať na výživu maloletej sumou 100,-Eur vždy do 15. dňa v mesiaci k rukám matky, počnúc dňom doručenia uznesenia.

III. Styk otca s maloletou dočasne zakazuje.

IV. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia vo veci, vedenej na Okresnom súde Zvolen sp.zn. 8P/161/2022.

odôvodnenie:

1. Okresný súd odvolaním napadnutým uznesením v zmysle §2 ods. 1, ods. 2, §360 ods. 1, §366 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej v texte len „C.m.p.“), §324 ods. 1, §326 ods. 1, 2, §329 ods. 1 prvá veta, ods. 2, §325 ods. 1, §328 ods. 1, §336 ods. 1 prvá veta, §336 ods. 2, 3 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte aj len „C.s.p.“) a §62 ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej v texte aj len „Zákon o rodine“ alebo aj len „ZR“) nariadil neodkladné opatrenie, ktorým otcovi maloletého dieťaťa uložil povinnosť platiť na výživu maloletej sumou 70,- Eur mesačne, počnúc dňom doručenia uznesenia, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (I. výrok), vo zvyšnej časti návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (II. výrok) a určil trvanie tohto neodkladného opatrenia do platného skončenia konania vo veci samej, vedeného na Okresnom súde Zvolen, sp. zn. 8P/161/2022 (III. výrok).

1.1 Z jeho odôvodnenia vyplýva, že matka sa okrem úpravy práv a povinností rodičov k maloletemu dieťaťu na čas do rozvodu domáha aj nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým žiada maloletú zveriť do jej osobnej starostlivosti, uložiť otcovi povinnosť platiť výživné na dieťa v sume 150,- Eur a zakázať styk otca s maloletou.

1.2 Z jej návrhu vyplýva, že maloleté dieťa pochádza z manželstva rodičov; matka má z predchádzajúceho vzťahu maloletého syna I. M., nar. XX.XX.XXXX. Posledné spoločné bydlisko

manželov bolo na adrese I. XXX/X vo F., kde matka v súčasnosti žije aj s maloletými deťmi v rodinnom dome v jej výlučnom vlastníctve. Otec maloletej W. pracuje v Nemecku, v čase, keď je na Slovensku, trávil čas v rodinnom dome matky alebo bol ubytovaný v motoreste vo vlastníctve jeho spoločnosti. Do súčasnosti nebol súdnym rozhodnutím upravený výkon rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu; matka podala na okresný súd aj návrh na rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletej na čas po rozvode. Jedným z dôvodov rozpadu manželstva bolo správanie sa otca voči matke a jej maloletemu synovi, pre hádky, krik a agresívne správanie a následnú nefunkčnosť vzťahu rodičov sa otec v mesiaci február 2022 odsťahoval zo spoločnej domácnosti. Dňa 05.11.2022 v noci z piatku na sobotu sa otec bez predchádzajúceho oznámenia svojho návratu z Nemecka vrátil domov o 00.30 hod., matka s dcérou spali v obývačke, otec prišiel k posteli, začal hľadať mobilný telefón pod vankúšom a keď ho nenašiel začal kričať, vyvádzať a byť agresívny, čím spôsobil matke a maloletemu dieťaťu traumatizujúci zážitok, pretože maloletá bola svedkom udalostí, kedy vzhľadom na výmenu názorov medzi otcom a matkou jej maloletý syn prišiel na pomoc, ktorý chcel zobrať otcovi telefón, spadli na seba, otec opakovane udieral maloleteho syna do oblasti tváre, hlavy, krku, hrudníka a chrbta. Matka následne privolała políciu, ktorá otca vykázala z miesta spoločného bydliska.

1.3 Na základe tejto udalosti matka podala na Okresný súd Zvolen návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, o ktorom okresný súd rozhodol uznesením č.k. 18C/74/2022-28 zo dňa 14.11.2022 a otcovi zakázal vstup do rodinného domu, zakázal priblížiť sa k matke na vzdialenosť menšiu ako 5 m. Už v tomto návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matka uviedla, že celá negatívna situácia mala dopad aj na maloletú dcéru, ktorá mala z otca traumatizujúci zážitok a začala sa strhávať zo sna a bojí sa vychádzať z domu.

1.4 Dňa 16.11.2022 otec prišiel za maloletou do školy za účelom ju vyzdvihnúť, a to bez vedomia matky. Otec sa klamlivo mal vyjadriť pred vrátničkou školy a snažil sa skryť svoju identitu - vyhlásil, že je starým otcom maloletej W.. Maloletá sa po zistení otcovej prítomnosti rozplakala, odmietla s ním odísť a bála sa. Matku následne kontaktovala škola, matka privolała políciu. Matka má obavu, že otec sa pokúsi maloletú dcéru vyzdvihnúť v škole a bude chcieť narušiť faktickú osobnú starostlivosť o maloletú, ktorú jej od narodenia matka poskytuje. Matka sa taktiež obáva, že jej maloleté dieťa potom otec následne nevráti, resp., že odíde s ním do zahraničia, keďže pracuje v Nemecku. V záujme maloletej je, aby sa s otcom nestretávala a v súčasnosti neboli v kontakte. Otec sa bez ohľadu na psychický stav maloletej W. aktuálne domáha styku s dcérou na pár hodín a požaduje prítomnosť matky. S poukazom na jeho agresívne správanie má matka obavu, že by túto agresivitu mohol preniesť aj na maloleté dieťa, čo by mohlo mať negatívny dopad na jej zdravotný stav, pretože maloletej je potrebné poskytnúť pocit istoty a bezpečia a stability. Vývin maloletej ohrozil otec zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity matky a maloleteho brata a aj samotnej maloletej, pretože táto bola priamo svedkom násilia zo strany otca.

1.5 Uviedla tiež, že otec na výživu maloletej nijako neprispieva, žiadala preto uložiť mu povinnosť platiť výživným v sume 150,- Eur mesačne. Aktuálne priemerné mesačné výdavky na maloleté dieťa sú približne 700,- Eur mesačne. Maloletá navštevuje 1. ročník základnej školy, navštevuje krúžok plávania, kde platí poplatok 138,- Eur za polrok, tanečnú, kde platí poplatok 161,- Eur za polrok, navštevuje Canisterapiu s poplatkom 2,- Eur na mesiac, tréningy na koňoch každý víkend v sobotu a v nedeľu, kde sa platí 15,- Eur na hodinu. Maloletá má zvýšené náklady v súvislosti s jej zdravotnou starostlivosťou a kontakt so zvieratami a deťmi je pre ňu nevyhnutný.

1.6 Okresný súd konštatoval, že návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia je čiastočne vo výživnom na maloleté dieťa dôvodný. Z návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia vyplýva, že maloleté dieťa je v súčasnosti v starostlivosti matky, ktorá mu zabezpečuje všestrannú starostlivosť, nie je ohrozený vývin a zdravie maloleteho dieťaťa. V časti zverenia maloletej do starostlivosti matky považoval jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia za nedôvodný, a za neodôvodnený považoval aj návrh na zákaz styku maloleteho dieťaťa s otcom, pretože matka nepreukázala a ani neosvedčila, že by takýto zásah do rodičovských práv bol žiadúci. Pokiaľ by styk rodiča s malolekým dieťaťom, v tomto prípade s otcom, malo mať na maloleté dieťa nepriaznivý účinok, je možné vysloviť zákaz styku otca s malolekým dieťaťom, ale keďže ide o také opatrenie, ktoré zásadným spôsobom zasahuje do rodičovských práv a povinností, je možné takto styk obmedziť až po náležitom zistení skutočného stavu. Matka súdu nijakým spôsobom takýto stav nepreukázala, súdu nedoručila nijakú správu od lekára, že by maloletá mala z otca strach, alebo že by mal maloletej otec fyzicky a psychicky ubližovať, prípadne, že jej spôsobil inú ujmu. Ku náležitému zisteniu skutočného stavu veci patrí aj rozlišovanie, či uskutočňovanie styku rodiča s malolekým dieťaťom naozaj ohrozuje zdravie dieťaťa, alebo sa jedná len o prestieraný stav, vyvolávaný zámerným pôsobením rodiča, ktorému maloleté dieťa bolo zverené, alebo u ktorého sa nachádza. Spoľahlivé zistenie skutočnosti, či styk rodiča s malolekým dieťaťom dieťa ohrozuje fyzicky alebo psychicky vyžaduje spoluprácu súdu s odborníkmi z iných vedeckých odborov, a teda až po

dôkladnom zhodnotení súvislostí a so všetkým, čo v konaní vyšlo najavo, je možné obmedziť styk rodiča, či dokonca styk zakázať. Tieto skutočnosti bude súd ďalej skúmať v konaní vo veci samej.

1.7 Vo vzťahu ku návrhu matky na určenie výživného pre maloletú okresný súd lustráciou v sociálnej poisťovni zistil, že matka maloletej je od 15.07.2022 zamestnaná vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou F. D. R. Banská Bystrica s priemerným mesačným príjmom 988,10 Eur (príjem matky predstavoval v mesiaci 07/2022 - 588,08 Eur, 08/2022 - 1.126,19 Eur, 09/2022 - 1.122,15 Eur, 10/2022 - 1.115,99 Eur). Otec je zamestnaný od 11.08.2022 v Rada - Consulting. s.r.o. v Žiari nad Hronom s priemerným mesačným príjmom 594,38 Eur (príjem otca: 07/2022 - 461,43 Eur, 08/2022 - 675,71 Eur, 09/2022 - 646,- Eur); otec je aj poberateľom invalidného dôchodku vo výške 438,30 Eur mesačne.

1.8 Okresný súd poukázal na to, že výšku výživného bude upravovať v konaní vo veci samej, ale keďže každý rodič je povinný prispievať na výživu svojho maloletého dieťaťa, uložil otcovi povinnosť prispievať sumou 70,- Eur mesačne, pretože otcov priemerný mesačný príjem je 594,38 Eur brutto, priemerný mesačný príjem matky 988,10 Eur brutto. Súdu sa javili výdavky na maloleté dieťa vo veku 6 rokov v sume 700,- Eur mesačne ako neprimerane vysoké vzhľadom na príjem oboch rodičov, najmä vzhľadom na tvrdenie matky, že otec jej na výživu maloletého dieťaťa nijako neprispieva.

1.9 Pri skúmaní výdavkov na maloleté dieťa vychádzal z návrhu matky, že poplatok za plávanie polročne 138,- Eur predstavuje na mesiac 23,-Eur, za tanečnú polročne vo výške 161,- Eur predstavuje na mesiac 26,83 Eur; Canisterapiu platí 2,- Eurá mesačne a tréning na koňoch každý víkend sobotu a nedeľu 15,- Eur na hodinu, ale súdu nie je zrejmé, či maloleté dieťa trénuje cez víkendy napríklad 8 hodín za sobotu a 8 hodín za nedeľu alebo len 1 hodinu v sobotu alebo v nedeľu, resp. nie je zrejmé v akom časovom rozsahu je daný tréning, ani aká presná celková suma tréningu vôbec je. Matka poukázala aj na ďalšie mesačné výdavky pre maloletú: drogeria 50,- Eur, strava 170,- Eur, lieky 55,- Eur, oblečenie a obuv 70,- Eur, voľnočasové aktivity 100,- Eur, škola 50,- Eur, mimoriadne výdavky 50,- Eur; náklady na bývanie 100,- Eur, na domácnosť 10,- Eur, hračky a iné 50,- Eur (spolu 705,- Eur mesačne). Matka tiež v návrhu uviedla, že má zvýšené náklady v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou maloletej, ale nijako nepreukázala, akou chorobou trpí maloleté dieťa, na akú diagnózu je liečená a čo si tieto zvýšené náklady vyžaduje.

1.10 Preto okresný súd mal za to, že matka v časti výživného na maloleté dieťa osvedčila potrebu bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov ako základnej podmienky pre nariadenie požadovaného neodkladného opatrenia a uložil otcovi platiť výživné vo výške 70,-Eur mesačne.

2. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka; napadla uznesenie v celom rozsahu z dôvodov uvedených v §365 ods. 1 písm. f) C.s.p., pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, z dôvodov v §365 ods. 1 písm. h) C.s.p., pretože rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a s odkazom na §62 ods. 1 C.m.p., pretože súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

2.1 Okresný súd sa nedostatočne vysporiadal s návrhom matky na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože v danom prípade bolo dostatočne osvedčené, že medzi rodičmi je aktuálne konflikt a napätie, ktoré v konečnom dôsledku vyvrcholilo až fyzickým útokom otca na matku a jej maloletého syna a privolaním policajnej hliadky. S poukazom na takto vážne narušené vzťahy v rodine je práve s ohľadom na záujem maloletého dieťaťa nevyhnutné dočasne upraviť pomery maloletej a zveriť maloletú do osobnej starostlivosti matky, bez ohľadu na to, že maloletá sa aktuálne nachádza v jej osobnej starostlivosti.

2.2 Matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vyjadrila odôvodnenú obavu z narušenia a nerešpektovania jej osobnej starostlivosti o dieťa. Odôvodnenosť tejto obavy potvrdil otec svojím konaním, kedy si chcel maloletú vyzdvihnúť v škole bez vedomosti a súhlasu matky, pričom sa dokonca vydával za inú osobu. V súvislosti s tým bola privolaná aj policajná hliadka. Z otca konania je teda zrejmé, že nerešpektuje osobnú starostlivosť matky a chce ju narušiť. S týmto tvrdením matky sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal a len skonštatoval, že maloletá už v osobnej starostlivosti matky je. Skutočný stav je však taký, že vzťahy v tejto rodine vyžadujú dočasne upraviť pomery; otec má uložený zákaz vstupu do domu, zákaz priblíženia k matke, zákaz priblíženia k nevlastnému bratovi maloletej, maloletá bola svedkom útoku otca na jej najbližšie osoby. Vzhľadom na to, že otec sa vydával za inú osobu a konal bez vedomia matky, si je zjavne vedomý, že svojím konaním mieni narušiť starostlivosť matky a zároveň tak koná v rozpore so záujmami maloletej. Stav, kedy tieto pomery zostávajú neupravené súdnym rozhodnutím, vytvárajú priestor pre ešte väčšiu eskaláciu konfliktov v rodine, najmä s poukazom na odôvodnenú obavu z narušenia osobnej starostlivosti matky, o ktorej doteraz nebolo rozhodnuté, ako aj s ohľadom na dlhodobé pracovné pôsobenie otca v zahraničí.

Ako dôkaz predložila uznesenie Okresného súdu Zvolen o zákaze priblíženia k nevlastnému bratovi maloletej. Za účelom preukázania skutočného stavu veci matka predložila aj čestné prehlásenie zamestnanca školy ohľadom situácie, ktorá sa odohrala v základnej škole pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

2.3 Nesúhlasila s konštatovaním okresného súdu, že zákaz styku rodiča s dieťaťom má byť len výnimočným. Predložené čestné vyhlásenie okrem iného potvrdzuje reakciu maloletej na snahu otca vyzdvihnúť si ju zo školy. Strach je prirodzenou reakciou dieťaťa po zážitku, ktorého bolo svedkom a ktorý viedol k privolaniu policajnej hliadky aj k uloženiu zákazu otcovi maloletej priblížiť sa k jej matke a bratovi. V tomto konkrétnom prípade styk otca s maloletou výrazne ohrozuje maloletú a samotné konštatovanie súdu, že takéto ohrozenie sa vyskytuje výnimočne, nie je možné akceptovať. Pre posúdenie tohto konkrétneho prípadu v záujme ochrany a psychického vývinu dieťaťa je takéto konštatovanie nedostatočné a bezpredmetné.

2.4 V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia matka týmto dostatočným spôsobom osvedčila, že maloletej bola spôsobená ujma. Napokon aj okresný súd v konaniach, v ktorých bol uložený zákaz priblíženia sa otca k matke a k nevlastnému bratovi maloletej skonštatoval, že otec je nebezpečný. Matka v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia preukázala zásah do duševnej, telesnej a citovej integrity osobou, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, konkrétne matky a jej nevlastného brata. V konečnom dôsledku uznesenie o uložení zákazu otcovi priblížiť sa k matke a vstupovať do nehnuteľnosti je v odôvodnení uznesenia uvedené, že súd považoval za osvedčené ohrozenie telesnej a duševnej integrity matky a rovnako tak aj v prípade jej nevlastného brata.

2.5 S poukazom na čl. 5 Zákona o rodine, na ktorý matka poukázala aj v samotnom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, mala za to, že maloletá bola sekundárnou obeťou daného útoku otca, pričom tento negatívne zasiahol do jej duševného a citového vývinu. Matka sa pokúšala na základe odporúčania všeobecného lekára, po popísaní prežívania maloletej, vyhľadať aj odbornú pomoc pre maloletú, ako aj seba a svojho maloletého syna. Vybavenie termínu stretnutia so psychológom pre ich vyťaženosť je však náročnejšie. Na základe spolupráce s Intervenčným centrom - Centra sociálnych služieb v Krupine, sa matka spoločne s maloletými deťmi, zúčastnila na stretnutí so psychológom, ktoré sa uskutočnilo dňa 09.12.2022. O realizácii tohto stretnutia predložila k odvolaniu potvrdenie. Maloletá spolu s matkou a jej synom budú pokračovať v týchto stretnutiach so psychológom; podľa predbežných zistení špecialistu v odbore psychológia trpí posttraumatickou stresovou poruchou.

2.6 Aktuálny stav je taký, že maloletá svojho otca odmieta, čo však otec nerešpektuje a v danom prípade nerešpektuje ani zákaz priblíženia sa k matke a k jej maloletému synovi. Dňa 06.12.2022 prišiel na plaváreň za dieťaťom a matkou; akonáhle dieťa otca zbadalo, zľaklo sa, roztriaslo a rozplakalo. Prítomnosť otca narušila pokoj, istotu a pocit bezpečia maloletej, dieťa sa dožadovovalo odchodu domov, matka ukončila plávanie, zmenila režim po absolvovaní plávania na plavárni. Samotná prítomnosť otca vyvoláva v maloletej aktuálne negatívne emócie a prežívanie, pričom otec uvedené nerešpektuje. Z konania otca je zjavné, že matku s maloletou sleduje (prenasleduje) a maloletá sa kvôli nemu necíti bezpečne ani v rámci svojich voľnočasových aktivít. Ako dôkaz predložila zápisnicu o podaní vysvetlenia.

2.7 Matka súčasne oznámila, že uznesenie, ktorým bol otcovi maloletej uložený zákaz priblížiť sa k nej, ako aj vstupovať do nehnuteľnosti, v ktorej matka žije spolu s dieťaťom, nadobudlo dňa 10.12.2022 právoplatnosť, pretože otec sa voči nemu neodvolal. Tieto skutočnosti dostatočným spôsobom preukazujú a osvedčujú, že je v záujme maloletého dieťaťa, v záujme ochrany jeho duševného a citového vývoja dočasne zakázať styk otca s maloletou a poskytnúť tak ochranu, istotu a bezpečie dieťaťu, ktorú má, keď je s matkou a umožniť mu spracovať za odbornej pomoci traumatický zážitok, bez styku s otcem.

2.8 Okresný súd teda vec nesprávne posúdil, pretože v predmetnom konaní sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia za účelom dočasnej úpravy pomerov a v záujme maloletého dieťaťa.

2.9 Matka nesúhlasila ani s určením výživného v sume 70,- Eur mesačne, pretože nezodpovedá výživnému v nevyhnutnej miere. Aj tento výrok nie je vecne správny a je v rozpore so skutkovým stavom. Okresný súd nesprávne a neúplne zistil skutkový stav veci, keď vychádzal z priemerného mesačného príjmu otca zo zamestnania v sume 594,38 Eur a z invalidného dôchodku vo výške 438,30 Eur mesačne, t.j. z celkového príjmu vo výške 1.032,- Eur. Otec je jediným spoločníkom a konateľom spoločnosti Motorest Ladomer s.r.o., je jedným zo spoločníkov (15%) a jediným konateľom spoločnosti LKKH s.r.o. a je aj jediným konateľom a spoločníkom spoločnosti RADA Montage s.r.o., je jediným konateľom a spoločníkom spoločnosti RADA Consulting s.r.o., v ktorej je zároveň otec aj zamestnaný (ako to zistil okresný súd). Za účelom preukázania týchto tvrdení matka predložila súdu aj výpisy z obchodného registra týchto spoločností, kde otec figuruje ako spoločník, resp. konateľ spoločností. Okresný však na podnikateľskú činnosť otca pri rozhodovaní o výške výživného na maloletú nijakým

spôsobom neprihliadol, aj keď boli osvedčené schopnosti a možnosti otca aj v oblasti podnikania, pričom predmetom podnikania otca je aj prevádzkovanie motorestu.

2.10 Je potrebné prihliadať na skutočnosť, že v prípade, že otec poberá príjem v spoločnosti RADA Consulting s.r.o., kde je konateľom a v ostatných spoločnostiach, kde rovnako figuruje ako konateľ, takýto príjem nepoberá, tak sa otec dobrovoľne vzdáva príjmu, ktorý by za výkon tejto funkcie mal poberať. Okrem toho nie je možné opomenúť aj zisky spoločností. Otec maloletej chodí pracovať aj do zahraničia, konkrétne do Nemecka, čo matka avizovala už v návrhu. Z uvedených dôvodov výživné určené v sume 70,- Eur je v rozpore s možnosťami a schopnosťami otca podieľať sa na výživne maloletej a práve zdieľať jeho životnú úroveň, keďže aj výšku výživného v nevyhnutnom rozsahu je potrebné posudzovať s ohľadom na individuálne pomery.

2.11 Napriek tomu, že okresný súd mal z vlastnej činnosti zistený príjem otca vo výške 1.032,- Eur zo zamestnania a invalidného dôchodku a opomenul podnikateľskú činnosť otca, v ďalšej časti svojho odôvodnenia poukazuje len na priemerný mesačný príjem otca v sume 594,38 Eur, z ktorého vychádzal pri určovaní výživného. Okresný súd tak opomenul uviesť nielen príjmy otca z podnikateľskej činnosti, ale aj invalidný dôchodok v sume 438,30 Eur a dospel tak na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, z ktorých vychádzal pri rozhodovaní. Súdom určená suma 70,- Eur za žiadnych okolností nepostačuje ani sčasti na pokrytie základných potrieb maloletej ako je strava a hygiena. Nemožno opomenúť ani ďalšie náklady na maloletú ako oblečenie, škola, voľnočasové aktivity, či náklady v súvislosti so zdravotnou starostlivosťou. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č.k. 20CoP/24/2021-1002 zo dňa 10.03.2021.

2.12 Výška súdom prvej inštancie určeného výživného nezodpovedá ani sume životného minima na nezaopatrované maloleté dieťa, určeného Opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 227/2022 Z.z. ku 01.07.2022 vo výške 107,03 Eur. Okresný súd tak dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a určil výživné v rozpore s rozhodovacou praxou súdov a v rozpore s možnosťami, schopnosťami, majetkovými pomermi otca, ako aj v rozpore s osvedčenými skutočnosťami a samotnými zisteniami súdu prvej inštancie.

2.13 Okresný súd neuviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia, z akých odôvodnených nákladov na maloletú vychádzal pri určovaní výživného na maloletú v nevyhnutnej miere, keďže suma 70,- Eur t.j. 2,30 Eur na deň nepokrýva ani položku odôvodnených nákladov na stravu maloletého dieťaťa. Maloletá pritom v tomto školskom roku nastúpila do prvého ročníka základnej školy, kedy došlo k odôvodnenému zvýšeniu výdavkov v súvislosti s návštevou školy a školskými pomôckami.

2.14 Maloletá má dosiaľ nezistenú príčinu zdravotného stavu, kedy pri stresových situáciách či vypätí kolabuje a odpadáva. Preto má ako nevyhnutný odporúčaný kontakt so zvieratami a deťmi. Dokonca cez leto bola plávať s delfínmi, z tohto dôvodu navštevuje tréningy na koňoch, canisterapiu, ktorá využíva pozitívne pôsobenie psa na zdravie človeka, tanečný krúžok, plávanie. Tréningy na koňoch má raz do týždňa v trvaní jednej hodiny. Výdavky len na krúžky na maloletú sú v sume 67,- Eur mesačne, pričom suma 23,- Eur (do sumy 100,- Eur za matkou uvedené voľnočasové aktivity) predstavujú ďalšie aktivity maloletej, ako je návšteva zoo, kina atď., kde nie sú ešte zahrnuté náklady na prepravu a iné výdavky s tým spojené. Matka vyčíslila náklady na maloletú v súlade s úhradami, ktoré jej vznikajú v súvislosti so starostlivosťou o maloletú, ktoré hradí zo svojho príjmu, pričom ešte do októbra vykonávala na dohodu aj činnosť v spoločnostiach otca, z čoho mala k dispozícii ďalší príjem, o ten však už prišla a aktuálne hradí náklady len z úspor a za pomoci svojej rodiny. Ako dôkaz predložila lekársku správu od kardiológa maloletej, výpis z účtu, preukazujúci úhradu canisterapie a fotodokumentáciu permanentky maloletej na jazdu na koňoch.

2.15 Navrhovaná suma výživného v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia vo výške 150,- Eur mesačne zodpovedá výživnému v nevyhnutnej miere a zodpovedá už preukázaným príjmom na strane otca, ktorého ďalšie príjmy budú predmetom dokazovania v konaní pred súdom prvej inštancie. Okresný súd však vo svojom rozhodnutí nezohľadnil ani len bežné náklady na starostlivosť o dieťa vo veku maloletej a výkon faktickej osobnej starostlivosti o maloletú zo strany matky, ktorou si matka plní svoju vyživovaciu povinnosť k maloletej. Zároveň táto suma nezodpovedá rozhodovacej praxi súdov o výživnom v nevyhnutnej miere v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia na výživu maloletého dieťaťa. Suma 70,- Eur mesačne, určená súdom, predstavuje 6,78 % zo súdom zisteného príjmu povinného rodiča, ktorý nevykonáva osobnú starostlivosť o maloleté dieťa. Táto suma aktuálne zodpovedá možno jednej plnej nádrži benzínu do auta, alebo jednému väčšiemu nákupu potravín v obchode.

2.16 Z uvedeného dôvodu požiadala odvolací súd o zmenu uznesenia okresného súdu, žiadala zveriť maloletú na čas do právoplatného skončenia konania vo veci samej do jej osobnej starostlivosti, uložiť otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletej sumou 150,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci

vopred k rukám matky, zakázať styk otca s maloletou a žiadnemu z účastníkov nepriznať nárok na náhradu trov konania.

3. Otec ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu matky nevyjadrili.

4. Krajský súd ako súd funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní vec preskúmal v rozsahu ustanovenia §65 a §66 C.m.p. bez nariadenia pojednávania v zmysle §385 C.s.p. a uznesenie súdu prvej inštancie v zmysle §388 C.s.p. v celom rozsahu zmenil a návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia (sčasti) vyhovel.

5. Neodkladným opatrením dochádza k rýchlej, aj keď len dočasnej úprave právnych a faktických pomerov účastníkov, alebo k zabezpečeniu existujúceho, hoci nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia; jeho nariadenie predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť nároku a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. Neodkladným opatrením sa neprejudikujú práva a povinnosti účastníkov konania, takouto úpravou súd v neskoršom konaní nie je viazaný; meritórnym rozhodnutím pokiaľ účastníci podajú návrh, môže o veci rozhodnúť inak. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce aspoň osvedčenie okolností, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie; miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia; pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení súd nemusí vykonávať dokazovanie; nie je potrebné vyjadrenie ostatných účastníkov (§329 ods. 1 prvá veta C.s.p.).

6. V prejednávanej príhode krajský súd na rozdiel od názoru súdu prvej inštancie má za to, že na nariadenie neodkladného opatrenia boli zákonné podmienky splnené.

6.1 Zo spisového materiálu vyplývajú skutočnosti, ktoré osvedčujú nevyhnutnosť nariadenia neodkladného opatrenia, ktoré je opatrením výnimočným. Neodkladné opatrenie je inštitút využívaný v prípadoch, ktoré neznesú odklad, keď je potrebné upraviť vzťahy urýchlene. Matka maloletej osvedčila nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy zverenia maloletej a platenia výživného by bol život, zdravie a všestranný vývoj dieťaťa ohrozený; osvedčila potrebu dočasne upravovať pomery rodičov k maloletej.

6.2 Rodičovské práva a povinnosti k maloletej majú obaja rodičia; matke otec síce nebráni zabezpečovať osobnú starostlivosť o dieťa, ale danú situáciu vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa je potrebné vyriešiť aj neodkladným opatrením a následne aj vo veci samej, ktoré iniciovala matka podaním návrhu spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Matka s dieťaťom a jeho maloletým bratom síce nežijú v spoločnej domácnosti s otcom, žije vo svojom rodinnom dome, kde zdieľali spoločnú domácnosť až do odchodu otca, avšak vzhľadom na incident, ktorý vyvolal potrebu dočasného riešenia neodkladnými opatreniami okresným súdom, ktorými zakázal otcovi vstup do obydľia matky a maloletých detí, a aj zákaz priblíženia k matke a k jej maloletému synovi na 5 metrov, v ktorých oba súdy konštatovali agresívne správanie otca, ktorého svedkom bola aj maloletá a ktoré tak negatívne dopadá aj na ňu, dostatočne osvedčujú potrebu riešenia vzniknutej situácie týmto výnimočným opatrením.

6.3 Práve s týmito okolnosťami sa okresný súd, hoci o nich mal vedomosť, najmä keď o jednom z nich rozhodoval totožný zákonný sudca, sa pri zamietnutí návrhu matky nijako nevysporiadal. Napriek právoplatným uzneseniam o zákaze vstupu do obydľia a zákaze priblíženia sa otca k matke a jej synovi sa otec pokúsil vyzdvihnúť maloletú zo základnej školy, ktorú navštevuje, pričom zatajil aj svoju totožnosť, a len vzhľadom na reakciu maloletej, ktorá ho spoznala a s plačom odmietla s ním ísť, po privolaní matky a polície, sa mu tento zámer nevydaril. Síce otec nemá uložený zákaz priblíženia k maloletej, avšak musí si byť vedomý, že incident, ktorý vyvolal proti matke a jej synovi v nočných hodinách v mieste ich bydliska, citovo zasiahol negatívne aj maloletú, pretože sa jednalo o útok na jej najbližšie osoby, a napriek tomu na túto okolnosť neberie žiadny ohľad.

6.4 I keď otec pracuje v zahraničí a zrejme nemá možnosť navštevovať maloletú často a pravidelne, aj sporadické a neohlásené návštevy môžu mať traumatizujúci dopad na jeho maloletú dcéru, ako sa to stalo pri jeho snahe vyzdvihnúť ju zo školy.

6.5 Zo spisu navyše jednoznačne vyplýva, že maloletá trpí doposiaľ nezdiagnostikovaných zdravotným ochorením, odpadáva a kolabuje. O tejto skutočnosti by mal otec mať vedomosť. Stres, vyvolaný maloletej blízkosťou otca ako útočníka, ktorého incidentu bola maloletá svedkom, nepochybne k jej fyzickej a psychickej pohode neprispieva.

7. Je v záujme maloletej dočasne v trvaní do rozhodnutia vo veci samej náležite upraviť práva a povinnosti neodkladným opatrením a zveriť ju do osobnej starostlivosti matky, určiť primerané výživné a rozhodnúť aj o styku maloletej s otcom; rodinnú situáciu je potrebné zastabilizovať. I keď procesné ustanovenia v Civilnom mimosporovom poriadku ani v Civilnom sporovom poriadku pri neodkladných opatreniach neumožňujú zverenie do osobnej starostlivosti jedného z rodičov (umožňujú uložiť povinnosť odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti osoby určenej súdom), krajský súd má za to, že v prejednávanej veci zistený skutkový stav odôvodňuje takýto procesný postup predovšetkým s prihliadnutím na najlepší záujem maloletého dieťaťa.

8. V dôsledku zverenia maloletej do osobnej starostlivosti matky mal odvolací súd za to, že aj výživné určené okresným súdom na maloletú vo výške 70,- Eur mesačne je nedostatočné; krajský súd zhodne s matkou v jej odvolaní má za to, že otcov príjem doposiaľ preukázateľne zistený, je vo výške 1.007,- Eur a umožňuje mu platiť (zatiaľ) výživné vo výške 100,- Eur mesačne na maloletú, keďže inak sa na výchove a starostlivosti o dieťa nepodieľa. Uvedené výživné by malo aspoň dočasne sanovať náklady matky na zabezpečenie základných životných potrieb (na stravu, oblečenie, obuv), mimoškolské aktivity, ktoré sú nepochybne v záujme maloletej (canisterapia, hipoterapia, plávanie, tanečná), s prihliadnutím na osobnú starostlivosť matky o maloletú. Vo veci samej vykonaním dokazovania budú spoľahlivo zistené príjmy otca a matky, ako aj ich výdavky a výdavky samotnej maloletej.

9. Pokiaľ sa týka zákazu styku otca s maloletou, odvolací súd v zhode s okresným súdom má za to, že ide o výnimočný zásah do rodičovských práv a povinností. V prejednanom prípade však boli zistené také vážne okolnosti, ktoré umožňujú použitie takéhoto opatrenia. Otec má súdnymi rozhodnutiami zakázané priblížiť sa k matke a ku jej maloletému synovi, v odôvodneniach týchto uznesení je konštatovaná agresivita otca, ktorú otec nekorigoval ani s ohľadom na prítomnosť maloletej a ani s ohľadom na nočnú hodinu, kedy už dieťa spalo (maloletá má 6 rokov). Takémuto bezohľadnému správaniu otca nemožno poskytnúť právnu ochranu ani ako manželovi a ani ako otcovi.

9.1 Krajský súd prihliadol aj na skutočnosť, že otcovi bol doručený opis návrhu na nariadenie vo veci samej i na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj rozhodnutie okresného súdu spolu s ďalšími listinnými dokladmi. Napriek jeho vedomosti o prebiehajúcom konaní, ktoré môže mať dosah na jeho kontakt s jeho dcérou, sa nijako nevyjadril, čo zrejme tiež svedčí o nedostatočnom záujme o dianie okolo maloletej.

9.2 Krajský súd zdôrazňuje, že vo veci samej bude vykonané aj v tomto smere dokazovanie a bude rozhodované o všetkých právach a povinnostiach rodičov k maloletému dieťaťu, a teda aj o styku otca s maloletým dieťaťom.

10. K rozhodnutiu okresného súdu a k odvolaniu matky sa nevyjadril ani kolízny opatrovník; krajský súd nemal vedomosť, či vykonal šetrenie, prípadne či už s rodinou spolupracuje.

10.1 Po vrátení spisu okresnému súdu a po vykonaní úkonov, spojených s doručovaním tohto uznesenia, okresný súd vykoná dokazovanie za účelom riadneho zistenia skutkového stavu vo veci a bude sa zaoberať aj otázkami, nastolenými matkou v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia.

10.2 Dočasná úprava práv a povinností týmto neodkladným opatrením bude trvať len do rozhodnutia vo veci samej v konaní, začatom na návrh matky, podanom spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia.

11. Súd prvej inštancie nerozhodol správne; odvolací súd jeho uznesenie v zmysle §388 C.s.p. zmenil: maloletú zveril do osobnej starostlivosti matky do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci samej, na ktorú dobu určil aj výživné 100,- Eur mesačne a zakázal styk otca s maloletou.

12. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3:0 (§393 ods. 2 veta druhá C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.); dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Proti právoplatnému rozhodnutiu súdu v konaní podľa tohto zákona je prípustné dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len "generálny prokurátor"), ak to vyžaduje verejný záujem alebo ochrana práv a ak nápravu nemožno v čase podania dovolania generálneho prokurátora dosiahnuť

inými právnymi prostriedkami (§ 78 ods. 1 C.m.p.). Dovolanie generálneho prokurátora je prípustné, ak potreba zrušiť alebo zmeniť právoplatné rozhodnutie prevyšuje nad záujmom zachovania jeho nezmeniteľnosti a nad princípom právnej istoty (§ 78 ods. 2 C.m.p.).

Generálny prokurátor podá dovolanie iba na základe podnetu účastníka alebo osoby dotknutej právoplatným rozhodnutím súdu. Generálny prokurátor nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 80 ods. 1 C.m.p.). Generálny prokurátor môže podať dovolanie aj bez podnetu vo veciach, v ktorých môže prokurátor do konania vstúpiť, a to aj vtedy, ak prokurátor do konania nevstúpil (§ 80 ods. 2 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie ani na základe výzvy na plnenie (§ 379 ods. 1 a 2 C.m.p.), môže mu súd uložiť pokutu do 1.000,- Eur (§ 382 ods. 1 C.m.p.), rozhodnúť o zastavení výplaty rodičovského príspevku a prídavku na dieťa a príplatku k prídavku na dieťa (§ 383 ods. 1 C.m.p.) alebo odňať maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a postarať sa o jeho odovzdanie tomu, komu bolo podľa rozhodnutia zverené, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať (§ 386 ods. 1 C.m.p.) a to všetko aj bez návrhu (§ 376 ods. 2 C.m.p.).